

w sprawie oceny programowej kierunku amerykanistyka prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku amerykanistyka prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Gdańskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku amerykanistyka osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku,
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Efekty uczenia się nie opisują w sposób jasny, zgodny z przyporządkowaniem do dyscyplin naukowych osiąganego na kierunku zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Efekty uczenia się nie były zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną naukową językoznawstwo, do której m.in. był przyporządkowany kierunek. Żaden z ogólnych założonych dla kierunku efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia nie uwzględniał w aspekcie umiejętności wykorzystania wiedzy do formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów. W odniesieniu do dyscypliny wiodącej nauki o kulturze i religii w efektach uczenia się nie ujęto umiejętności komunikacji w mowie i piśmie w języku polskim i angielskim przy użyciu specjalistycznej terminologii,

a także nie ujęto umiejętności udziału w debacie w zakresie nauk o kulturze i religii. Przede wszystkim jednak, w żadnym efekcie uczenia się kulturoznawstwo nie jest wymieniane na pierwszym miejscu, na co wskazywało przyporządkowanie kierunku do dyscypliny wiodącej. Uczelnia w ramach działań naprawczych przyporządkowała kierunek do dwóch dyscyplin naukowych: nauki o kulturze i religii oraz literaturoznawstwa i przyjęła nowe efekty uczenia się. Nie odpowiadają one jednak temu przyporządkowaniu, ponieważ odnoszą się do obu dyscyplin w sposób symetryczny, bez uwzględnienia roli dyscypliny wiodącej, np. dla studiów pierwszego stopnia K_W01 „Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące podstawową wiedzę ogólną właściwą dla studiów amerykańskich z zakresu nauk o kulturze i religii i literaturoznawstwa. Jednocześnie efekty uczenia się (poza efektem na studiach drugiego stopnia K_W08 „Ma orientację we współczesnym życiu literackim w Ameryce Północnej”) nie stanowią opisu specyficznej dla kierunku wiedzy, odwołując się jedynie do nazwy kierunku, według matrycy: na kierunku amerykanistyka studenci osiągną wiedzę właściwą dla amerykanistyki, nie wskazując czego ta wiedza dotyczy. Brak precyzji w sposobie sformułowania efektów uczenia się odnosi się także do używania sformułowań typu „ma orientację”, który w przypadku cytowanego wyżej efektu nie odpowiada pogłębionej wiedzy w dyscyplinie literaturoznawstwo, która na studiach drugiego stopnia jest dyscypliną wiodącą. Wśród przyjętych w ramach działań naprawczych efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia znajdują się takie, które są nazbyt rozbudowane i operują bardzo nieprecyzyjnymi kategoriami np. K_W09 „Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia, pojęcia i terminologię z zakresu różnych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych stanowiących nauki pomocnicze w badaniach zjawisk i procesów literackich i kulturowych w Ameryce Północnej” lub K_K02 „Jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią w ramach studiów amerykańskich z zakresu literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii oraz nauk pomocniczych i pokrewnych, podczas uczenia się języka angielskiego i w wybranej działalności zawodowej. Jest gotów do przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań”. Kierunek został przyporządkowany do dwóch dyscyplin naukowych, które stanowią jego teoretyczne podstawy i w odniesieniu do których zgodnie z charakterystyką P6S_WG studenci powinni osiągnąć pogłębioną wiedzę, a efekt K_W09 rozszerza ją na dowolne dyscypliny w dziedzinie nauk społecznych i nauk humanistycznych, co przenosi się także na inne sformułowane dla kierunku efekty uczenia się.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe na studiach drugiego stopnia nie umożliwiają osiągnięcia zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia przyjętych w ramach działań naprawczych efektów uczenia się: K_W09 „Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zagadnienia, pojęcia i terminologię z zakresu różnych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych stanowiących nauki pomocnicze w badaniach zjawisk i procesów literackich i kulturowych w Ameryce Północnej” oraz K_K02 „Jest gotów do samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje i organizacji, w których uczestniczy, przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią w ramach studiów amerykańskich z zakresu literaturoznawstwa i nauk o kulturze

i religii oraz nauk pomocniczych i pokrewnych, podczas uczenia się języka angielskiego i w wybranej działalności zawodowej. Jest gotów do przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań”. Program studiów nie uwzględnia treści programowych, które wyposażą studentów w odpowiednio: zaawansowaną lub pogłębioną wiedzę z innych dyscyplin niż te, do których został przyporządkowany kierunek.

2. Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc ich odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie zapewniają w pełni prawidłowej realizacji praktyk oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia nie opracowała formalnych kryteriów, które powinna spełniać placówka, by gwarantować osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk. Część miejsc, w których studenci odbywają praktyki, nie umożliwia osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia w odpowiedzi na raport poinformowała, że przygotowała zmiany, które zaczną obowiązywać od roku akademickiego 2022/2023 na kierunku amerykanistyka w zakresie oceny miejsc realizacji praktyk. Polegać one będą na badaniu satysfakcji studenta z trafności doboru miejsca praktyk i ich przebiegu po odbyciu praktyki, nie będą więc obejmować oceny miejsca odbywania praktyki pod kątem zapewniania osiągnięcia efektów uczenia się przed skierowaniem studenta na praktykę.

3. Założone dla praktyk zawodowych efekty uczenia się są nieprecyzyjne.

Uczelnia podejmując częściowo nieskuteczne działania naprawcze w odniesieniu do efektów uczenia się przeniosła do praktyki zawodowej na studiach pierwszego stopnia niejasno sformułowany ogólny założony dla kierunku efekt uczenia się K_W06 „Zna i rozumie podstawowe uwarunkowania (np. ekonomiczne, prawne, etyczne lub społeczne) różnych rodzajów działań związanych z wykonywaniem zawodów, wymagających wysokich kompetencji w zakresie studiów amerykanistycznych oraz jest świadom podstawowych zasad tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości”. Tak sformułowany efekt uczenia się nie określa w sposób jasny i czytelny wiedzy, którą student uzyska podczas praktyki, nie odnosi się jednoznacznie do zakresu kompetencji zawodowych. Jednocześnie program praktyki główny nacisk kładzie na wykorzystywanie przez studentów kompetencji językowych, nie wiążąc praktyki zawodowej z wykorzystaniem wiedzy z zakresu dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek.

4. Brak systemowych rozwiązań dotyczących monitorowania jakości organizacji, przebiegu i efektywności praktyk zawodowych.

Uczelnia zadeklarowała przygotowanie i wdrożenie sformalizowanych zasad hospitacji praktyk zawodowych oraz dokumentacji np. protokołu hospitacyjnego dla praktyki zawodowej. Rozwiązania te nie przewidują jednak kompleksowej oceny obejmującej np. ocenę efektów uczenia się, treści programowych, miejsc odbywania praktyk i opiekunów praktyk w zakładach pracy przed i po odbyciu praktyki.

W odniesieniu do kryterium 6:

1. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji

programu studiów nie jest zgodny dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany oraz koncepcją kształcenia.

Dobór współpracujących z kierunkiem interesariuszy zewnętrznych związany jest raczej z osiąganą przez studentów znajomością języka angielskiego, a nie zakresem osiąganą przez nich wiedzy o kulturze i literaturze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu wizytującego podnosi, że wraz z Ambasadą USA organizuje spotkania informacyjne dla studentów, które jednak związane są tylko z kampaniami informacyjnymi dotyczącymi wymiany akademickiej oraz studiów w uczelniach amerykańskich. Uczelnia stoi na stanowisku, że w sposób właściwy dobiera współpracujących z kierunkiem interesariuszy zewnętrznych. Nie można jednak podzielić przekonania o trafności doboru takich instytucji jak np. instytucje kultury, uczelnie wyższe czy media, w których podejmowane są działania popularyzatorskie dotyczące kultury amerykańskiej. Wśród współpracujących z kierunkiem instytucji, brak jest takich, dla funkcjonowania których, poza znajomością języka angielskiego, istotnym elementem ich funkcjonowania jest znajomość amerykańskich realiów powiązanych z literaturą i innymi aspektami kultury, którzy mogą formułować oceny i wnioski w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji. Członkiem Rady Programowej kierunku jest przedstawiciel specjalizującego się w publikacjach dotyczących szeroko pojętej terapii uczniów z niepełnosprawnościami wydawnictwa, który jest jednocześnie pracownikiem Instytutu Filologii Polskiej UG.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Nie został zapewniony realny udział studentów i pracodawców w monitorowaniu i doskonaleniu programu studiów.

Na kierunku nie był zapewniony realny udział studentów i pracodawców w monitorowaniu i doskonaleniu programu studiów. Uczelnia zgadzając się z tym zarzutem podjęła działania naprawcze, uzupełniając formalnie skład Rady Programowej o reprezentantów studentów oraz reprezentanta otoczenia społeczno-gospodarczego. Nie wskazano jednak na inne mechanizmy zapewniające realny udział społeczności studenckiej w ocenie i realizacji programu studiów, a dobór przedstawiciela otoczenia społeczno-gospodarczego nie odpowiada koncepcji kształcenia. Uczelnia podkreśla też, że w ocenie programu studiów korzysta z przygotowanego przez Biuro Karier UG raportu opisującego funkcjonujące w Trójmieście firmy amerykańskie i oczekiwania pracodawców, które ukierunkowane są na biegłą znajomość języków obcych i kompetencje miękkie. W przedstawionym nowym programie studiów poza rozbudowanym blokiem nauki języka angielskiego, nie można jednak znaleźć zajęć lub treści programowych, których celem jest kształtowanie i wzmacnianie kompetencje miękkich wśród studentów.

2. Nieskuteczność działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Na kierunku amerykanistyka nie działa w sposób skuteczny przyjęty w Uczelni system zapewnienia jakości kształcenia. Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu wizytującego uważa, że zarzut jest bezzasadny wskazując na różne funkcjonujące w niej narzędzia uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Podejmowane punktowo w odpowiedzi na raport zespołu wizytującego działania naprawcze w odniesieniu do kryteriów 1 i 2 działania naprawcze okazały się jednak nie w pełni skuteczne i doprowadziły do ujawnienia się niezdiagnozowanych wcześniej przez zespół oceniający

nieprawidłowości, ponieważ np. zmiany w efektach uczenia się nie przeniosły się w pełni na zmiany w treściach programowych. Ponadto – co ujawnia się w doborze miejsc praktyk, programie praktyk oraz charakterystyce współpracujących z kierunkiem interesariuszy zewnętrznych – skoncentrowanie się na kształtowaniu kompetencji językowych na drugim planie umiejscawia osiągnięcie przez studentów kompetencji amerykańskich i ich wykorzystanie w budowaniu kulturalnych, gospodarczych, społecznych relacji transoceanicznych.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób odzwierciedlający przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, z jasnym wskazaniem specyficznego dla niego zakresu kompetencji osiągniętych przez studentów.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się zapewnienie treści programowych umożliwiających osiągnięcie wszystkich zakładanych dla kierunku ogólnych efektów uczenia się.
2. Zaleca się wypracowanie jasnych kryteriów, na podstawie których nowe organizacje przyjmujące studentów na praktykę będą zatwierdzane jako miejsca ich odbywania.
3. Zaleca się sformułowanie zrozumiałych i specyficznych dla praktyk zawodowych efektów uczenia się.
4. Zaleca się wprowadzenie systemowych rozwiązań dotyczących monitorowania jakości organizacji, przebiegu i efektywności praktyk zawodowych.

W odniesieniu do kryterium 6:

1. Zaleca się właściwy dobór przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów do dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany oraz koncepcji kształcenia.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się zapewnienie realnego wpływu studentów i odpowiednio dobranych reprezentantów otoczenia społeczno-gospodarczego na ocenę programu studiów i jego realizacji.
2. Zaleca się skuteczne wdrożenie na kierunku uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wykorzystywanie wyników zewnętrznej oceny programowej, w tym dokonywanej przez PKA, do skutecznych i trwałych działań doskonalących proces kształcenia na kierunku amerykańistyka.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunku amerykanistyka na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2024/2025.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek

